

# Η ινδοευρωπαϊκή φυλή, η κάθοδος των Δωριέων και η φοινικική προέλευση του ελληνικού αλφαβήτου - Ο ορισμός της πολιτισμικής σύγχυσης

✖ Όσοι δώσαμε λίγη προσοχή στο μάθημα της ιστορίας, όταν το διδασκόμασταν στο σχολείο, μάθαμε για το μεγαλείο το αρχαίου ελληνικού πολιτισμού.

Ενώ όμως τα πεπραγμένα των προγόνων μας, μάς γέμιζαν δέος και υπερηφάνεια, κάπου «ξενερώναμε» όταν μαθαίναμε ότι δεν είμαστε γηγενείς Έλληνες, το αλφάβητό μας το «δανειστήκαμε» από άλλον λαό, ενώ και η γλώσσα μας από κάπου αλλού «κρατούσε η σκούφια της».

Υποψιάζομαι (δεν το γνωρίζω, για να είμαι ειλικρινής), ότι πάνω κάτω η ίδια ιστορία διδάσκεται στα σχολεία.

Η εξάπλωση του διαδικτύου όμως, μας έφερε μπροστά σε μια απίστευτα μεγάλη «βιβλιοθήκη» και πηγή γνώσης. Κι όσο περισσότερο ψάξει κανείς για το συγκεκριμένο θέμα, θα διαπιστώσει ότι από κάποιο σημείο και **πριν**, θα βρεθεί εν μέσω πολιτισμικής σύγχυσης.

Ας τα πάρουμε όμως ένα ένα κι ας δούμε που βρίσκεται ο μύθος και που η πραγματικότητα ...

## Η ινδοευρωπαϊκή φυλή και γλωσσική οικογένεια

### Ο μύθος

Σύμφωνα με κάποιους Ευρωπαίους γλωσσολόγους του 18/19ου αι. μ.Χ. (F. Sasseti = Ιταλός, F. Bopp = Γερμανός, W. Jones = Άγγλος κ.α.), οι λαοί από Ινδίες μέχρι Γερμανία πριν από 3000 χρόνια είχαν μια κοινή γλώσσα. Τη γλώσσα αυτή την ονομάζουν «μητέρα ινδογερμανική ή ινδοευρωπαϊκή γλώσσα» και απ' αυτή, λένε, αποσπάστηκαν η αρχαία ελληνική, η λατινική κ.α. γλώσσες.

Η ομοιότητα βασικών λέξεων στη σανσκριτική, αρχαία ελληνική, λατινική, γερμανική, αγγλική κ.ά. όπως πατέρας (σανσκ. pita, αρχ. ελλ. πατήρ, λατ. pater, γερμ. Vater, αγγλ. father), μητέρα (σανσκ. mata, αρχ. ελλ. μήτηρ, λατ. mater,

γερμ. Mutter, αγγλ. mother), σπίτι (σανσκ. dāma-, αρχ. ελλ. δόμος, λατ. domus) άλογο (σανσκ. áśva-, αρχ. ελλ. ἵππος, λατ. equus) κλπ. οδήγησε τους γλωσσολόγους στην υπόθεση ότι οι λέξεις αυτές έχουν κοινή ρίζα. Η ύπαρξη κοινών ριζών οδήγησε με τη σειρά της στην υπόθεση ότι οι γλώσσες αυτές προέρχονται από μια κοινή πρωτογλώσσα, η οποία ονομάζεται συμβατικά πρωτοϊνδοευρωπαϊκή (ΠΙΕ).

Δεν υπάγονται στην ινδοευρωπαϊκή ομογλωσσία: η φιλανδική, η εσθονική, η ουγγρική, η τουρκική, η βασκική, η αραβική και η εβραϊκή.

Η μορφή της ελληνικής γλώσσας μετά τη διαφοροποίησή της από την πρωτοϊνδοευρωπαϊκή και πριν τη διαίρεσή της στις μετέπειτα ελληνικές διαλέκτους (Μυκηναϊκή, Δωρική, Αττική-Ιωνική, Αρκαδοκυπριακή κλπ.), ονομάστηκε πρωτοελληνική.

Η πιθανότητα κοινής καταγωγής κάποιων από αυτές τις γλώσσες προτάθηκε για πρώτη φορά από τον Μάρκου Τσίριους φαν Μπόξχορν το 1647, που θεωρούσε ότι εξελίχτηκαν από τη σκυθική, μια ιρανική γλώσσα. Η θεωρία του φαν Μπόξχορν δεν έγινε ευρύτερα γνωστή και δεν είχε συνέχεια. Η υπόθεση της κοινής καταγωγής προτάθηκε και πάλι από τον Σερ Γουίλιαμ Τζόουνς που αντιλήφτηκε και επισήμανε το 1796 ομοιότητες ανάμεσα στις τέσσερις από τις παλιότερες γλώσσες που ήταν γνωστές στην εποχή του, τη λατινική, την ελληνική, τη σανσκριτική και την περσική γλώσσα. Η συστηματική σύγκριση αυτών και άλλων αρχαίων γλωσσών από τον Φραντς Μποπ υποστήριξε αυτή τη θεωρία και η “Συγκριτική Γραμματική” του, που δημοσιεύτηκε μεταξύ του 1833 και του 1852, θεωρείται η αρχή των ινδοευρωπαϊκών σπουδών ως ακαδημαϊκού κλάδου.



Η κοινή προγονική (αποκατεστημένη) γλώσσα ονομάζεται όπως είπαμε, πρωτοϊνδοευρωπαϊκή (ΠΙΕ). Υπάρχει διαφωνία για την αρχική γεωγραφική θέση (η αποκαλούμενη “Urheimat” ή “κοιτίδα”) που εντοπίζεται. Υπάρχουν σήμερα κυρίως δύο προτάσεις:

1. οι στέπες βόρεια της Μαύρης Θάλασσας και της Κασπίας (βλ. Κουργκάν)
2. η Ανατολία (βλ. Κόλιν Ρένφριου)

Οι υποστηρικτές της υπόθεσης Κουργκάν τείνουν να χρονολογούν την

πρωτογλώσσα περίπου στο 4.000 π.Χ., ενώ οι υποστηρικτές της καταγωγής από την Ανατολία συνήθως τη χρονολογούν αρκετές χιλιετίες νωρίτερα, συνδέοντας τη διάδοση των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών με τη νεολιθική διάδοση της γεωργίας (βλ. Ινδοχεττιτική), τέλος οι υποστηρικτές της παλαιολιθικής συνέχειας την χρονολογούν ακόμα παλαιότερα κάπου στην ανώτερη παλαιολιθική.

Η υπόθεση Κουργκάν προτάθηκε αρχικά από τη Μαρίγια Γκιμπούτας στη δεκαετία του 1950. Σύμφωνα με την υπόθεση Κουργκάν, η πρώιμη ΠΙΕ από τους χαλκολιθικούς πολιτισμούς της στέπας της 5ης χιλιετίας π.Χ. ανάμεσα στη Μαύρη Θάλασσα και το Βόλγα.

Χρονολογικά η θεωρία της εξέλιξης της ινδοευρωπαϊκού «πολιτισμού» έχει ως εξής:

**4500 π.Χ. - 4000 π.Χ.:** Πρώιμη ΠΙΕ. Πολιτισμός Στρέντνυ Στογκ, Δνείπερου - Δον και Σαμάρα, εξημέρωση του αλόγου.

**4000 π.Χ. - 3500 π.Χ.:** Ο πολιτισμός Γιάμνα, οι πρωτοτυπικοί οικοδόμοι Κουργκάν, εμφανίζονται στη στέπα και ο πολιτισμός Μαϊκόπ στο βόρειο Καύκασο. Οι ινδοχεττιτικές θεωρίες τοποθετούν το διάσπαση της πρωτοανατολικής γλώσσας πριν από αυτήν την περίοδο.

**3500 π.Χ. - 3000 π.Χ.:** Μέση ΠΙΕ. Ο πολιτισμός Γιάμνα βρίσκεται στην ακμή του, αντιπροσωπεύοντας την κλασική ανασυγκροτημένη Πρωτοϊνδοευρωπαϊκή κοινωνία, με λίθινα είδωλα, πρώιμα δίτροχα πρωτοάρματα, ασκώντας κυρίως την κτηνοτροφία αλλά επίσης με μόνιμους οικισμούς και φρούρια πάνω σε λόφους (hillforts), συντηρούμενη από τη γεωργία και το ψάρεμα κατά μήκος των ποταμών. Η επαφή του πολιτισμού Γιάμνα με τους πολιτισμούς της ύστερης Νεολιθικής Ευρώπης είχε ως αποτέλεσμα την “Κουργκανοποίηση” των πολιτισμών των Σφαιρικών αμφορέων και Μπάντεν. Ο πολιτισμός Μάικοπ μας δίνει τις πρωιμότερες μαρτυρίες της έναρξης της Εποχής του Χαλκού και χάλκινα όπλα και αντικείμενα (artefacts) κάνουν την εμφάνισή τους στην περιοχή Γιάμνα. Πιθανώς πρώιμη σατεμοποίηση.

**3000 π.Χ. - 2500 π.Χ.:** Ύστερη ΠΙΕ. Ο πολιτισμός Γιάμνα εκτείνεται σε όλη τη στέπα της Μαύτης Θάλασσας. Ο πολιτισμός των Σχοινοειδών Προϊόντων (Corded Ware culture) εκτείνεται από το Ρήνο ως το Βόλγα και αντιστοιχεί στην ύστερη φάση της ινδοευρωπαϊκής εμότητας με την αχανή “Κουργκανοποιημένη” περιοχή να αποσυντίθεται σε διάφορες ανεξάρτητες γλώσσες και κουλτούρες, ακόμα σε χαλαρή επαφή που επιτρέπει τη διάδοση της τεχνολογίας και των πρώιμων δανείων ανάμεσα στις ομάδες, εκτός από τον κλάδο των γλωσσών της Ανατολίας

και τον Τοχαρικό, που είναι ήδη απομονωμένοι από αυτές τις διαδικασίες. Η διάσπαση σε κέντρου και σάτεμ είναι πιθανώς ολοκληρωμένη αλλά οι φωνητικές τάσεις της σατεμοποίησης παραμένουν ενεργές.

**2500 π.Χ. - 2000 π.Χ.:** Η διάσπαση των αποδεδειγμένων διαλέκτων σε πρωτογλώσσες έχει ολοκληρωθεί. Η πρωτοελληνική μιλιέται στα Βαλκάνια, η πρωτοϊνδοιρανική βόρεια τις Κασπίες στον πολιτισμό Σντάσα - Πέτροβκα. Η Κεντρική Ευρώπη φτάνει στην Εποχή του Χαλκού με τον πολιτισμό του Λάγυνου, που αποτελείται πιθανόν από διάφορες κέντρου διαλέκτους. Η πρωτοσλαβική (ή εναλλακτικά η πρωτοσλαβική και η πρωτοβαλτική κονότητα με στενή επαφή μεταξύ τους) αναπτύσσονται στην βορειοανατολική Ευρώπη. Οι μούμιες Ταρίμ πιθανόν αντιστοιχούν στους πρωτοΤοχάρους.

**2000 π.Χ. - 1500 π.Χ.:** Εφευρίσκεται το άρμα οδηγώντας στη διάσπαση και τη γρήγορη διάδοση των Ιρανικών και των Ινδικών γλωσσών από τον πολιτισμό Αντρόνοβο και το Αρχαιολογικό Σύμπλεγμα Βακτριανής-Μαργκιάννα (Vactria-Margiana) σε μεγάλο μέρος της Κεντρικής Ασίας, της βόρειας Ινδίας, του Ιράν και της ανατολικής Ανατολίας. Η πρωτοανατολική διασπάται σε Χεττιτική και Λουβική. Ο προ-πρωτοκελτικός πολιτισμός Ουνέτισε (Unetice) έχει μια δραστήρια μεταλλουργική βιομηχανία (ουράνιος δίσκος Νέμπρα) (Nebra skydisk).

**1500 π.Χ. - 1000 π.Χ.:** Η σκανδιναβική Εποχή του Χαλκού αναπτύσσει την (προ-)πρωτογερμανική και οι (προ-)πρωτοκελτικοί πολιτισμοί Ούρφιλντ και Χάλστατ εμφανίζονται στην Κεντρική Ευρώπη εγκαινιάζοντας την Εποχή του Σιδήρου. Πρωτοϊταλική μετανάστευση στην Ιταλική χερσόνησο. Παρακμή της Ρίγκβεδα και άνοδος του βεδικού πολιτισμού στο Πουντζάμπ. Άνθηση και πτώση της Χεττιτικής Αυτοκρατορίας. Ο Μυκηναϊκός πολιτισμός δίνει τη θέση του στους Ελληνικούς Σκοτεινούς Αιώνες.

**1000 π.Χ. - 500 π.Χ.:** Οι κελτικές γλώσσες διαδίδονται στην Κεντρική και Δυτική Ευρώπη. Η Βόρεια Ευρώπη μπαίνει στην προ-ρωμαϊκή Εποχή του Σιδήρου, τη φάση διαμόρφωσης της πρωτογερμανικής. Ο Όμηρος εγκαινιάζει την ελληνική λογοτεχνία και την πρώιμη Κλασική Αρχαιότητα. Ο βεδικός πολιτισμός δίνει τη θέση του στις Μαχανατζαναπάντας (Mahajanapadas). Ο Ζωροάστρης (Ζαρατούστρα) συνθέτει τις Γκάθα ("ύμνοι"), άνοδος της αυτοκρατορίας των Αχαιμενιδών παίρνοντας τη θέση των Ελαμιτών και της Βαβυλωνίας. Οι Κιμμέριοι (πολιτισμός Σρούμπνα) αντικαθίστανται από τους Σκύθες στη στέπα της Μαύρης Θάλασσας. Οι Αρμένιοι διαδέχονται τον πολιτισμό Ουράрту. Διαχωρισμός των πρωτοϊταλικών σε οσκοουμβρική και λατινοφαλισκική και ίδρυση της Ρώμης. Δημιουργία του ελληνικού και του αρχαίου ιταλικού αλφαβήτου. Μια ποικιλία παλαιοβαλκανικών γλωσσών μιλιέται στη Νότια Ευρώπη. Οι γλώσσες της

Ανατολίας έχουν εκλείψει

## Η πραγματικότητα

Η θεωρία της ινδοευρωπαϊκής φυλής και γλώσσας είναι κατά βάση ένα ρατσιστικό δημιούργημα που πλάστηκε βασικά από ορισμένους Γερμανούς (ο λόγος και που την πρώτη φορά ονομάστηκε « ινδογερμανική») προπαγανδιστές με σκοπό να εκθειάσουν την ανωτερότητα της λευκής ή άλλως Αρείας φυλής και συνάμα να δείξουν ότι η Γερμανική φυλή έχει σχέση με τους καλύτερους λαούς – πολιτισμούς της αρχαιότητας (Έλληνες, Ρωμαίους κ.α.) και γι αυτό πρέπει να ηγεμονεύσει του κόσμου.

Η θεωρία των ινδοευρωπαίων και γενικά των ομογλωσσίων όχι μόνο δε στηρίζεται σε κανένα συγγραφικό, αρχαιολογικό και ανθρωπολογικό αρχαιολογικό εύρημα, αλλά αγνοείται ακόμη και από την τις μυθολογίες όλων των λαών. Μα, αν υπήρξε ινδοευρωπαϊκή φυλή, άρα και γλώσσα, τότε θα είχε αφήσει γραπτά ή αρχιτεκτονικά μνημεία; Έπειτα είναι λογικό το να λέμε π.χ. ότι οι Ινδοί, που είναι σχεδόν μαύροι και κατοικούν στα βάθη της Ασίας, ανήκουν στην ινδοευρωπαϊκή φυλή ή είναι συγγενείς των Ελλήνων και οι μελαχροinoί Κρητικοί όχι;

Η θεωρία της ινδοευρωπαϊκής οικογένειας και γλώσσας στηρίζεται απλώς και μόνο σε επιδέξιες λεξικές συγκρίσεις που κάνουν διάφοροι συγκριτικοί γλωσσολόγοι. Δηλαδή στο ότι π.χ. μεταξύ της ελληνικής, ινδικής κ.τ.λ. γλώσσας υπάρχουν πολλές κοινές λέξεις, όμως κοινές λέξεις υπάρχουν σε όλες τις γλώσσες είτε λόγω των ηχοποιητικών λέξεων (βου..., μπου.. > βους > βόδι, bull, buffalo...) είτε λόγω των γλωσσικών δανείων. Παρέβαλε π.χ. στην ελληνική τις λέξεις: βάρβαρος, δημοκρατία, κεφαλή, κάμιнос, τέχνη.. και στην αραβική: μπουλ, barbar dimokratia, kafa, kamin, tacnia.... Επομένως γιατί η αραβική γλώσσα να ανήκει σε άλλη ομογλωσσία και σε άλλη η ελληνική;



Η χαρακτηριστική βολή στην συγκεκριμένη θεωρία έρχεται

από την Γιούρα Αλοννήσου. Η επιγραφή των Γιούρων Αλοννήσου, ένα καταπληκτικό εύρημα από τις Βόρειες Σποράδες έρχεται για να ταραξει την άποψη της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας για την δημιουργία της γραφής. Πρόκειται για το θραύσμα (όστρακο) ενός αγγείου πάνω στο οποίο είναι χαραγμένα σύμβολα γραφής. Το εύρημα χρονολογείται γύρω στο 5.000 – 4.500 π.Χ. (χρονολόγηση με την μέθοδο της στρωματογραφίας). Το σημαντικότερο όμως είναι ότι τα σήματα αυτής της γραφής μοιάζουν με τα γράμματα του ελληνικού Αλφαβήτου που υποτίθεται ότι “εμφανίστηκαν” γύρω στο 800 π.Χ. Τα χαράγματα στο όστρακο δεν σχετίζονται με κανένα γνωστό είδος εγχάρακτης διακοσμήσεως και αποτελούν σαφή σύμβολα γραφής. Τα χαράγματα έγιναν στην αρχική επεξεργασία του αγγείου. Μετά το αγγείο ψήθηκε και έτσι τα χαραγμένα σύμβολα έμειναν για πάντα. Επομένως τα σύμβολα γραφής χρονολογούνται την εποχή κατασκευής του αγγείου (5.000 – 4.500 π.Χ.) και αποτελούν μία συνειδητή ενέργεια του κεραμέως. Στην εικόνα διακρίνονται τα γράμματα Α Υ Δ (αρχικά της αρχαιότατης λέξεως “ΑΥΔΗ” (= φωνή) σύμφωνα με μερικούς ερευνητές). Σημειώστε εδώ, ότι το αρχαιότερο μέχρι τώρα γνωστό επιγραφικό τεκμήριο, προέρχονταν από τη Σουμερία και χρονολογείται στο 3200 π.Χ.

Πρέπει, ωστόσο, να σημειώσουμε ότι τα σύμβολα πρωτογραφής των Γιούρων δεν είναι μοναδικά στον χώρο των πολιτισμών του Αιγαίου.

Ο Γιώργος Χουρμουζιάδης, καθηγητής Προϊστορικής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, ανακοίνωσε ότι ανακάλυψε στον λιμνιαίο οικισμό του Δισπηλιού Καστοριάς μια ξύλινη πινακίδα με ίχνη γραφής, που χρονολογείται γύρω στο 5300 π.Χ. (Απαραίτητη διευκρίνιση: Ο Γ. Χουρμουζιάδης γνωστός μαρξιστής και επιφανές στέλεχος του ΚΚΕ κάθε άλλου παρά ελληνοκεντρικός ή εθνικιστής μπορεί να χαρακτηριστεί).

Με λίγα λόγια, οι ημερομηνίες τα λένε όλα και τα λένε με αποδείξεις κι όχι με θεωρίες. Συν τοις άλλοις, ας λάβουμε υπόψιν ότι ο γραπτός λόγος έπεται του προφορικού, οπότε η αναζήτηση της δημιουργίας της ελληνικής γλώσσας θα μας πάει πολύ πιο πίσω χρονολογικά.

Δημιουργείται βεβαίως ένα βασικό ερώτημα. Γιατί τα γνωστά δείγματα γραφής από το προϊστορικό Αιγαίο να είναι τόσο λίγα και να παρουσιάζουν μεγάλα χρονολογικά χάσματα; Απαντήσεις, υπάρχουν.

Όπως:

\* Διότι η στάθμη της θάλασσας στο Αιγαίο ανέβηκε από την προϊστορία μέχρι τις ημέρες μας κατά 20 μέτρα. Όλοι οι προϊστορικοί παραλιακοί οικισμοί και τα

τεκμήρια του πολιτισμού τους, βρίσκονται σήμερα στα βάθη της θάλασσας. Αλλά η αδυναμία μας να τους εντοπίσουμε δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχουν.

\* Διότι χρονολογικά χάσματα παρατηρούνται και στις νεώτερες εποχές, από τις οποίες μάλιστα διαθέτουμε και τεράστιο πλήθος ευρημάτων. Έτσι για 350 περίπου χρόνια, από το τέλος της μυκηναϊκής εποχής μέχρι τα υστερογεωμετρικά χρόνια (1100 – 750 π.Χ.) δεν έχουμε την παραμικρή ένδειξη γραφής στην Ελλάδα. Αλλά η αδυναμία μας αυτή δεν αποδεικνύει ότι οι αρχαίοι Έλληνες έμειναν ξαφνικά αγράμματοι για 350 χρόνια, όπως έγκυρα από το 1970 έχει αναλύσει σε μελέτες του ο αείμνηστος Μανώλης Ανδρόνικος.

## **Η κάθοδος των Δωριέων**

### **Ο μύθος**

Σε πρώτη φάση οι Δωριείς (από τους οποίους προέρχονται και οι Μακεδόνες, μεταξύ άλλων) κατέβηκαν στον βόρειο ελλαδικό χώρο «κάπου από βόρεια (από Γερμανία μεριά) και κάτω από αδιευκρίνιστες συνθήκες» την δεύτερη χιλιετηρίδα π.Χ. Σε δεύτερη φάση εξαπλώνονται στην νοτιότερη Ελλάδα. Οι Δωριείς ήταν μαζί με τους Ίωνες, τους Αιολείς και τους Αχαιούς, τα τέσσερα μεγάλα ελληνικά φύλα, τα οποία εξαπλώθηκαν στην Ελλάδα σε διαφορετικές περιόδους κατά τη διάρκεια της 2ης χιλιετίας π.Χ. και διαμόρφωσαν το ελληνικό έθνος. Οι Δωριείς περιγράφονται ως πρωτόγονο και πολεμοχαρές φύλο, ενώ μαζί τους εμφανίζεται και η χρήση του σιδήρου.

Γενικά, η εποχή της «Καθόδου των Δωριέων», που επέφερε μεγάλες αλλοιώσεις στον πολιτικό χάρτη της Ελλάδας και επέδρασε καθοριστικά στην ιστορική της πορεία, ονομάζεται «Ελληνικός Μεσαίωνας», επειδή ελάχιστα γνωρίζουμε γι' αυτόν και παλαιότερα πιστευόταν ότι αποτελούσε μια εποχή βίαιης διακοπής της πολιτιστικής δημιουργίας.

### **Η πραγματικότητα**



Οριστική απάντηση στη διαχρονική παρουσία των Μακεδόνων στο βορειοελλαδικό χώρο δίνουν τα αρχαιολογικά ευρήματα στην Αιανή Κοζάνης.

Καταρρίπτουν την παλαιά θεωρία περί κατακλυσμικής εισβολής των Δωριέων στα τέλη της 2ης χιλιετίας, η οποία είναι αστήρικτη ούτως ή άλλως. Ενισχύει ταυτόχρονα την άποψη για την άμεση καταγωγή των Δωριέων από Μακεδονικά φύλα και την ειρηνική διείσδυσή τους στη νότια Ελλάδα.

Σε ομιλία της η προΐσταμένη της Λ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Γεωργία Καραμήτρου-Μεντεσίδη, που οργάνωσε η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών (ΕΜΣ), επισήμανε ότι τα ευρήματα της Αιανής δίνουν οριστική απάντηση στο ότι δεν υπήρξε «κάθοδος των Δωριέων», δηλαδή Μακεδόνες, οι οποίοι ως «βάρβαροι» και «αλλόφυλοι» κατέστρεψαν τους Μυκηναίους, Αχαιούς και Έλληνες. Δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια αμφιβολίας για τη νότια προέλευση της μακεδονικής αμαυρόχρωμης κεραμικής από φορείς, οι οποίοι επανέρχονται βόρεια-βορειοδυτικά (το 15ο αι. π.Χ. στην Αιανή) έπειτα από πολύ προγενέστερη (γύρω στο 2000 π.Χ.) κάθοδό τους ή από συνεχείς καθόδους και ανόδους λόγω του κτηνοτροφικού χαρακτήρα της οικονομίας και του νομαδικού τρόπου ζωής. Αυτοί δεν είναι άλλοι από τους Μακεδόνες των ιστορικών χρόνων, τους οποίους η φιλολογική παράδοση συνδέει άμεσα με τους Δωριείς.

Συνεπώς, υπογραμμίζει η Γ. Καραμήτρου-Μεντεσίδη, με το εύρημα της Αιανής αποκτάται το πλέον ισχυρό επιχείρημα για την απόρριψη της παλαιάς θεωρίας περί κατακλυσμικής εισβολής των Δωριέων στα τέλη της 2ης χιλιετίας. Το μεγάλο πλήθος και τα είδη των μυκηναϊκών ευρημάτων, τονίζει, υποχρεώνουν την

επιστημονική κοινότητα να αναθεωρήσει τις απόψεις της για τα όρια του μυκηναϊκού κόσμου και τις σχέσεις του με τα μακεδονικά και δωρικά φύλα, ενώ η άποψη για μόνιμη εγκατάσταση Μυκηναίων στην περιοχή τεκμηριώνεται ολοένα και περισσότερο.

Όσον αφορά την χρήση του σιδήρου, αυτή τοποθετείται χρονολογικά τουλάχιστον μερικούς αιώνες πριν την υποτιθέμενη κάθοδό τους.

## **Η φοινικική προέλευση του ελληνικού αλφαβήτου**

### **Ο μύθος**

Οι Φοίνικες που κατοικούσαν στην περιοχή του σημερινού Ισραήλ, πήραν από τους Αιγύπτιους ορισμένα γραφικά σύμβολα και με την εξέλιξή τους σχημάτισαν το πρώτο αλφάβητο (γνωστό κι ως σημιτικό αλφάβητο). Περιλάμβανε 22 γράμματα, σύμφωνα και ημίφωνα, χωρίς να έχει φωνήεντα. Από τα πρώτα αυτά γράμματα σχηματίστηκαν τα νεότερα αλφάβητα. Οι Έλληνες καθώς ταξίδευαν στα τέλη του 9ου π.Χ. αιώνα στην ανατολική Μεσόγειο, πήραν το αλφάβητο των Φοινίκων, το πλούτισαν με φωνήεντα και το προσάρμοσαν στην ελληνική γλώσσα.

### **Η πραγματικότητα**

Η θεωρία ότι το Αλφάβητο είναι εφεύρεση των Φοινίκων συντηρήθηκε εκτός των άλλων με το επιχείρημα ότι ορισμένα σύμβολα της φοινικικής γραφής μοιάζουν με τα αλφαβητικά γράμματα, π.χ. το φοινικικό Α (άλεφ) είναι αντεστραμμένο ή πλαγιαστό το ελληνικό Α κλπ. Το επιχείρημα αυτό φαινόταν ισχυρό μέχρι προ 100 ετών περίπου, όταν οι γλωσσολόγοι και οι ιστορικοί ισχυρίζονταν ακόμη ότι οι Έλληνες δεν ε γνώριζαν γραφή προ του 800 π.Χ.! Γύρω στο 1900 όμως ο Αρθούρος Εβανς ανέσκαψε την ελληνική Μινωική Κρήτη και ανέκαλυψε τις ελληνικές Γραμμικές Γραφές, των οποίων σύμβολα ήταν ως σχήματα πανομοιότυπα προς τα 17 τουλάχιστον εκ των 24 γραμμάτων του ελληνικού Αλφαβήτου. Με δεδομένα α) ότι τα αρχαιότερα δείγματα των ελληνικών αυτών γραφών (Γραμμική Α και Β), που στη συνέχεια ανακαλύφθηκαν και στην Πύλο, στις Μυκήνες, στο Μενίδι, στη Θήβα, αλλά και βορειότερα, μέχρι τη γραμμή του Δούναβη και χρονολογήθηκαν τότε πριν από το 1500 π.Χ. και β) ότι οι Φοίνικες και η γραφή τους εμφανίζονται στην ιστορία όχι πριν το 1300 π.Χ. Ο Εβανς στο έργο του Scripta Minoa διετύπωσε, πρώτος αυτός, αμφιβολίες για την αλήθεια της θεωρίας ότι οι Έλληνες έλαβαν τη γραφή από τους Φοίνικες, εκφράζοντας ταυτόχρονα την επιστημονική υποψία ότι μάλλον συνέβη το αντίθετο: Οι Φοίνικες παρέλαβαν τη γραφή από τους Κρήτες αποίκους κατά τον 13ο αιώνα π.Χ. όταν αποίκησαν τις ακτές της

Παλαιστίνης, ως Φιλισταίοι.

Περίπου την ίδια εποχή ο Ρενέ Ντυσσώ διατύπωσε μία ανάλογη άποψη: «Οι Φοίνικες είχαν παραλάβει πρωϊμότατα το αλφάβητον παρά των Ελλήνων, οίτινες είχαν διαμορφώσει τούτο εκ της Κρητομυκηναϊκής γραφής».

Για να το καταλάβουμε λοιπόν καλύτερα: η διαφορά είναι ότι το φοινικικό σύστημα παρέμεινε συλλαβάριο, όπως ακριβώς ΤΟ ΠΑΡΕΛΑΒΑΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ, ενώ η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ κατέληξε στο σημερινό γνωστό αλφαβητικό σύστημα γραφής, ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΔΗΛΑΔΗ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ!

Οι αμφιβολίες για την μη προτεραιότητα των Φοινίκων έναντι των Ελλήνων στην ανακάλυψη της γραφής έγιναν βεβαιότητα, όταν ο καθηγητής Πωλ Φωρ, διεθνής αυθεντία της Προϊστορικής Αρχαιολογίας, δημοσίευσε στο αμερικάνικο αρχαιολογικό περιοδικό, εκδόσεως του Πανεπιστημίου της Ινδιάνας, Nestor (έτος 16ον, 1989, σελ. 2288) ανακοίνωση, στην οποία παραθέτει και αποκρυπτογραφεί πινακίδες ελληνικής Γραμμικής Γραφής, που βρέθηκαν σε ανασκαφές στο κυκλώπειο τείχος των Πιλικάτων της Ιθάκης και χρονολογήθηκαν με σύγχρονες μεθόδους στο 2700 π.Χ. Γλώσσα των πινακίδων είναι η Ελληνική και η αποκρυπτογράφηση του Φωρ απέδωσε φωνητικά το συλλαβικό κείμενο ως εξής: AJRE-DA-TI. DA-MI-U-A-. A-TE-NA-KA-NA-RE(ija)-TE. Η φωνητική αυτή απόδοση μεταφράζεται, κατά τον Γάλλο καθηγητή πάντοτε : «Ιδού τι εγώ η Αρεδάτις δίδω εις την άνασσαν, την θεάν Ρέαν: 100 αίγας, 10 πρόβατα, 3 χοίρους». Ετσι ο Φωρ απέδειξε, ότι οι Έλληνες έγραφαν και μιλούσαν ελληνικά τουλάχιστον 1400 χρόνια πριν από την εμφάνιση των Φοινίκων και της γραφής τους στην ιστορία.



Αλλά οι αρχαιολογικές ανασκαφές στον ελληνικό χώρο τα τελευταία χρόνια απέδωσαν και άλλες πολλές και μεγάλες εκπλήξεις: Οι Έλληνες έγραφαν όχι μόνο τις συλλαβικές Γραμμική Α και Β Γραφές τους αλλά και ένα είδος γραφής πανομοιότυπης με εκείνη του Αλφαβήτου τουλάχιστον από το 6000 π.Χ. Πράγματι στο Δισπηλιό, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, μέσα στα

νερά της λίμνης της Καστοριάς, ο καθηγητής Γ. Χουρμουζιάδης ανακάλυψε ενεπίγραφη πινακίδα με γραφή σχεδόν όμοια με την αλφαβητική, η οποία χρονολογήθηκε με τις σύγχρονες μεθόδους του ραδιενεργού άνθρακα (C14) και της οπτικής θερμοφωταύγειας στο 5250 π.Χ.

Όλοι οι αρχαίοι Έλληνες συγγραφείς που αναφέρονται στο Αλφάβητο ("Γράμματα", όπως το έλεγαν), το θεωρούν πανάρχαια ελληνική εφεύρεση (του Προμηθέα, του Παλαμήδη, του Λίνου κλπ.). Η θεωρία του "Φοινικικού" Αλφαβήτου πάντοτε στηριζόταν και στηρίζεται ακόμη από τους υποστηρικτές της σε μία εξαίρεση του κανόνα αυτού. Την εξαίρεση αυτή αποτελεί ένα απόσπασμα του Ηροδότου, που ο ίδιος παρουσιάζει ως προσωπική γνώμη του («ως εμοί δοκεί» = όπως μου φαίνεται...), την οποία σχημάτισε, όπως αναφέρει σε προηγούμενη παράγραφο, «αναπυθνόμενος» (=παίρνοντας πληροφορίες από άλλους). Αλλά ας δούμε το κείμενο του Ηροδότου ("Ιστορία, Ε 58"):

**«58. Οι δε Φοίνικες ούτοι οι συν Κάδμω απικόμενοι τών ήσαν Γεφυραίοι άλλα τε πολλά οικήσαντες ταύτην την χώραν εισήγαγον διδασκάλια ες τους Έλληνας και δη και γράμματα, ουκ εόντα πριν Έλλησι ως εμοί δοκεί, πρώτα μεν τοίσι και άπαντες χρέωνται Φοίνικες· μετά δε χρόνου προβαίνοντος άμα τη φωνή μετέβαλλον και τον ρυθμόν των γραμμάτων».**

*[58.Οι δε Φοίνικες αυτοί, που μαζί με τον Κάδμο αφίχθησαν, εκ των οποίων και οι Γεφυραίοι, και σε πολλά άλλα μέρη κατοικήσαντες την χώραν αυτήν εισήγαγαν και τέχνες (νέες ή άγνωστες) στους Έλληνες και μάλιστα και (κάποια) γραφή, η οποία δεν ήταν γνωστή πριν στους Έλληνες, καθώς εγώ νομίζω, πρώτα αυτήν την γραφή την οποίαν και όλοι οι Φοίνικες μεταχειρίζονται· μετά όμως με την πάροδο του χρόνου (οι Φοίνικες) μετέβαλλαν μαζί με τη γλώσσα (τους) και το είδος αυτό της γραφής.]*

Στο απόσπασμα αυτό το σημαντικότερο είναι, ότι στην κρίσιμη φράση («άμα τη φωνή μετέβαλλον και τον ρυθμόν των γραμμάτων») αποκαλύπτεται, ότι οι Φοίνικες-Γεφυραίοι, που πήγαν στην Βοιωτία με τον Κάδμο, έφεραν από την Φοινίκη κάποια γραφή τους, αλλά καθώς οι Φοίνικες άλλαξαν τη γλώσσα τους (έμαθαν πιά δηλαδή τα Ελληνικά), άλλαξαν και αυτή τη γραφή τους (έγραφαν πιά δηλαδή με την υπάρχουσα στη Βοιωτία πανάρχαια ελληνική γραφή). Στη δήλωση λοιπόν αυτή του Ηροδότου οι μεταφραστές δίνουν το νόημα, ότι οι ντόπιοι Έλληνες Βοιωτοί και όχι οι Φοίνικες μετανάστες άλλαξαν την δική τους γλώσσα και γραφή και υιοθέτησαν τη φοινικική!

Στην γενικά ασυνάρτητη αυτή αναφορά στον Αλφάβητο, όπως διασώθηκε, είναι προφανείς και οι παρεμβάσεις-αλλοιώσεις που ακολουθούν στο κείμενο και που διαπράχθηκαν άγνωστο από ποιούς και πότε. Αλλά ας δούμε την ύποπτη συνέχεια του κειμένου, όπως έφθασε σ' εμάς:

**«Περιοίκεον δε σφέας τα πολλά των χώρων τούτον τον χρόνον Ελλήνων Ἴωνες οι παραλαβόντες διδαχή παρά των Φοινίκων τα γράμματα, μεταρρυθμίσαντες σφέων ολίγα εχρέωντο, χρεώμενοι δε εφάτισαν, ὥσπερ και το δίκαιον ἔφερε εισαγαγόντων Φοινίκων ες την Ελλάδα, Φοινίκηια κεκλήσθαι».**

*[Κατοικούσαν δε περίξ αυτών (των Φοινίκων) στα περισσότερα μέρη κατ' εκείνο τον χρόνο (του Κάδμου) εκ των Ελλήνων Ἴωνες, οι οποίοι παραλαβόντες διά της επαφής ή και διδασκαλίας παρά των Φοινίκων τη γραφή τους αλλάξαντες την μορφή της γραφής αυτών ολίγα μετεχειρίζοντο. Μεταχειριζόμενοι δε αυτά είπαν, καθώς ήταν δίκαιο, επειδή τα εισήγαγαν στην Ελλάδα Φοίνικες, να ονομάζονται Φοινικά.]*

Η αναφορά αυτή, κατά των Η. Τσατσόμοιρο ("Δαυλός", τ.118), ότι δηλαδή εκ των Ελλήνων οι Ιωνες οι κατοικούντες περίξ των Φοινίκων παρέλαβαν τη Φοινικική γραφή και λίγα γράμματά της μεταχειρίζονταν, αφού τα τροποποίησαν, και χάριν του δικαίου, επειδή οι Φοίνικες τα εισήγαγαν στη Ελλάδα, τα ωνόμασαν Φοινικικά, αποτελεί κραυγαλέα αντίφαση και συνεπώς πρόκειται για πλαστή υποπαράγραφο, δήθεν επεξηγηματική, η οποία σκοπεύει να καταστήσει αβαρή την προηγηθείσα πληροφορία «άμα τη φωνή μετέβαλλον και τον ρυθμόν των γραμμάτων». Και όμως η "Φοινικική Θεωρία" θεμελιώθηκε εξ ολοκλήρου και συντηρείται πάνω στο θεμέλιο της προφανούς αυτής πλαστογραφίας.

Η "Φοινικική Θεωρία" καθιερώθηκε στην Ευρώπη σε μία εποχή που, όπως γράφει ο διαπρεπής σύγχρονος Αγγλος κλασσικός φιλόλογος S.G.Rembroke ("The Legacy of Greece, εκδ. Oxford University Press, 1984), «στους Φοίνικες γενικά εδίδετο ένας ρόλος ενδιαμέσων», που ξέφευγε από οιαδήποτε πληροφορία της ιστορίας, ένας ρόλος δηλαδή μεταφορέων της σοφίας και του πολιτισμού του περιουσίου λαού του Ισραήλ στους απολίτιστους λαούς και δη στους Έλληνες. Αυτά βέβαια είναι συγχωρητέα, αφού λέγοντας περί τα τέλη του Μεσαίωνα, οπότε ο θρησκευτικός φανατισμός και ο σκοταδισμός είχαν φθάσει σε τέτοιο σημείο, ώστε να θέλουν την κόρη του Αγαμέμνονος Ιφιγένεια ως κόρη του Ιεφθά, τον Δευκαλίωνα ως Νώε, τον Απι ως σύμβουλο του Ιωσήφ, τον Απόλλωνα, τον Πρίαμο, τον Τειρεσία και τον

Ορφέα ως διαστροφές του Μωυσή, την ιστορία των Αργοναυτών ως διάβαση των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο στην Παλαιστίνη και άλλα πολλά παρόμοια. Αυτές τις επισημάνσεις τις κάνει ο Rembroke.

Και καταλήγουμε εμείς: Τότε ο Ελληνισμός, ευρισκόμενος από άποψη εθνικής αυτοσυνειδησίας σε κωματώδη πνευματική κατάσταση και από άποψη ιστορικής αυτογνωσίας σε αφασία, ήταν εντελώς ανίκανος να υπερασπισθή την ιστορία του και τον πολιτισμό του, και γι' αυτό δεν αντιδρούσε και δεν μπορούσε να αντιδράσει. Σήμερα με την ανοχή ή και τη συνηγορία μας μας κάνουν τη γλώσσα μας “Ινδοευρωπαϊκή”, τη γραφή μας “φοινικική”, την Αθηνά μας και τον Σωκράτη μας “μαύρους” και τον πολιτισμό μας “αφρικανικό”. Τώρα άραγε σε ποια πνευματική κατάσταση βρισκόμαστε;

Πηγές



[krassanakis.gr](http://krassanakis.gr) | [el.wikipedia.org](http://el.wikipedia.org) | [kairatos.com.gr](http://kairatos.com.gr) | [abnet.agrino.org](http://abnet.agrino.org) | [esoterica.gr](http://esoterica.gr) | [enet.gr](http://enet.gr)